

Motion till riksdagen 2022/23:696

av **Niklas Sigvardsson m.fl. (S)**

Äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Äldreomsorgslyftet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga det som står om personalens villkor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga det som står om tillitsbaserad styrning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Coronapandemin har inneburit en hård påfrestning för svensk äldreomsorg; många boende blev sjuka och alltför många avled i sviterna av covid-19. De brister som länge funnits i svensk äldreomsorg blottades med alltför stor tydlighet. Det blev slående att svårigheter med att hitta rätt utbildad personal men också bristfälliga arbetsvillkor för personalen påverkade omsorgen för våra äldre i alltför stor utsträckning.

Under senaste åren har riksdagsledamöterna från Jönköpings län vid olika tillfällen träffat företrädare för kommuner, personal, lokalpolitiker för att föra samtal om en förbättrad äldreomsorg. Av de samtal som vi förde är det tydligt vad de som dagligen arbetar med eller inom äldreomsorgen ser som stora utmaningar framåt.

När pandemin fick samhällsspridning i Sverige var det tydligt att det på många håll saknades skyddsutrustning. Flera år med just-in-time-tänkande har gjort att beredskapslagren är mycket bristfälliga. Den så kallade Coronakommissionen skriver i sin utredning Sverige under pandemin (SOU 2022:10) på sidan 664 om vikten av både nationella och regionala beredskapslager. Vi behöver ta lärdom och se till att det vid en framtida kris finns tillräckligt med skyddsutrustning på våra boenden.

Vård och omsorg i kommunerna är underfinansierat och mer generella resurser behöver avsättas framöver. Den tidigare socialdemokratiskt ledda regeringen tillträdde 2014 och såg till att statsbidragen höjdes väsentligt. Det är avgörande för äldreomsorgens utveckling att de resurstillskotten fortsätter under kommande år.

Den viktigaste resursen i äldreomsorgen är personalen. Enligt Kommunal kommer vi behöva 150 000 nya medarbetare till 2030. Det är tydligt att äldreomsorgen behöver mer och rätt utbildad personal. Fler av dem som arbetar inom omsorgen behöver ha trygga anställningar. De som vårdas inom äldreomsorgen i dag har ett större vårdbehov än tidigare. Det ställer krav på högre bemanning och att fler yrkesgrupper kan arbeta inom äldreomsorgen för att kunna avlasta undersköterskorna. Den tidigare socialdemokratiska regeringen har även uppvärderat undersköterskorna genom att skydda yrkestiteln med start 2023.

Satsningar som Äldreomsorgslyftet har varit oerhört uppskattade och måste fortsätta. I takt med att multisjuka och dementa blir allt vanligare inom äldreomsorgen ställs högre krav på specialistkompetens.

Det tar tid att kommunalt bygga upp en organisation för denna utbildningsinsats, samtidigt som behovet kommer finnas kvar långsiktigt. Äldreomsorgslyftet behöver utvidgas; behovet av kompetensutveckling finns inom fler yrkesgrupper.

För att klara kompetensförsörjningen så krävs bättre arbetsvillkor för de som arbetar i omsorgen. Deras inflytande över arbetet måste stärkas och det behöver bli ett stopp på minutstyrningen. Istället bör verksamheten övergå till tillitsbaserad styrning. För att det ska bli mer attraktivt att arbeta i äldreomsorgen behöver arbetet med rätt till heltid fortsätta och delade turer helt avskaffas.

Niklas Sigvardsson (S)

Azra Muranovic (S)

Carina Ödebrink (S)

Johanna Haraldsson (S)